

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 4558/2026
28.05.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Јасмине Симовић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Балог адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Снежана Секулић адвокат из ..., ради вршења родитељског права и издржавања, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 351/25 од 22.08.2025. године, у седници одржаној 28.05.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 351/25 од 22.08.2025. године, у делу којим је одбијена његова жалба.

ОБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бечеју - Судска јединица у Новом Бечеју П2 329/23 од 04.06.2025. године, ставом првим изреке, обијен је тужбени захтев којим је тражено да се малолетна ВВ повери оцу на самостално вршење родитељског права и обавезе мајка да доприноси њеном издржавању плаћањем месечног износа од 10.000,00 динара почев од дана подношења тужбе па убудуће, и то заостале рате од једном, а будуће до 15-ог у месецу за текући месец. Ставом другим изреке, делимично је усвојен противтужбени захтев. Ставом трећим изреке, малолетна ВВ рођена ...2020. године од оца АА и мајке ББ поверена је мајци на самостално вршење родитељског права, са пребивалиштем на адреси пребивалишта мајке. Ставом четвртим изреке, обавезан је отац да на име свог дела доприноса за издржавање малолетне ВВ месечно плаћа новчани износ од 15.000,00 динара почев од 24.01.2024. године као дана подношења противтужбе па убудуће док за то постоје законски услови, уплатом на рачун законске заступнице малолетног детета, мајке ББ, наведеног у том ставу изреке до 20-ог у месецу за текући месец, а заостале рате у року од 15 дана са затезном каматом у случају доцње до исплате, а преко досуђеног до траженог износа од 20.000,00 динара противтужбени захтев је одбијен. Ставом петим изреке, уређен је начин одржавања личних односа малолетне ВВ са оцем - сваког другог викенда од петка у 17.00 часова до недеље до 18.00 часова, један дан у седмици када не борави код оца по претходном

договору са мајком у трајању од три сата, половину зимског и летњег распуста и наизменично државне, верске празнике и рођендане, с тим што ће отац преузимати дете са адресе мајке и враћати га на исту адресу, а за време када борави код једног родитеља дете ће са другим родитељем остварити видео или телефонски контакт у 19.00 часова, у трајању од 10 минута. Ставом шестим изрке, обавезан је тужилац да накнади туженој трошкове парничног поступка у износу од 150.050,00 динара са затезном каматом од дана извршности одлуке до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 351/25 од 22.08.2025. године жалба тужиоца је делимично усвојена и делимично одбијена, и пресуда Основног суда у Бечеју - Судска јединица у Новом Бечеју П2 329/23 од 04.06.2025. године потврђена у делу одлуке о тужбеном захтеву (став први), у делу одлуке о противтужбеном захтеву - поверавању малолетног детета мајци на самостално вршење родитељског права (став трећи) и начину одржавања личних односа малолетног детета и тужиоца (став пети), док је у усвајајућем делу одлуке о противтужбеном захтеву - издржавању малолетног детета (део става четвртог) и у делу одлуке о трошковима парничног поступка (став шести), првостепена пресуда укинута и предмет у том делу упућен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, дела којим је одбијена његова жалба, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужена је у одговору на ревизију предложила да се иста одбије и тужилац обавезе на накнаду трошкова поступка поводом тог правног лека.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 403. став 2. тачка 1. и члана 408. ЗПП у вези са чланом 208. Породичног закона, Врховни суд је нашао да тужиочева ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У ревизији се не наводе процесне одредбе које другостепени суд није применио или је погрешно применио, а што је утицало или могло утицати на његову одлуку о изјављеној жалби. Зато је указивање ревидента на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, учињене у другостепеном поступку, у потпуности засновано на паушалним разлозима.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су бивши ванбрачни партнери. У њиховој ванбрачној заједници ...2020. године рођена је малолетна ВВ. Од престанка ванбрачне заједнице њених родитеља, половином септембра 2023. године, дете живи са мајком у ..., у домаћинству са мајчиним родитељима, њеном сестром и њеним супругом. За становање користе посебан део куће у заједничком дворишту. Тужилац живи у месту ..., у кући која је његово власништво. Од престанка ванбрачне заједнице странака малолетна ВВ борави код тужиоца - оца сваког другог викенда од петка поподне до недеље поподне.

Малолетно дете странака је иницијално нешто успоренијег раног психомоторног развоја, али је актуелно достигло степен когнитивног и говорног развоја у складу са узрастом, а блаже кашњење је присутно на плану сензомоторне

интеграције и графомоторних вештина. Емоционално је привржена мајци која је доминантни извор њене емоционалне сигурности у новим и непознатим социјалним ситуацијама, што је и очекивано с обзиром на узраст детета и боравак у мајчином домаћинству. Она је у задовољавању базичних и развојних потреба упућена на мајку. У односу са оцем је слободна и између њих постоји емоционално приврженост. Извесне тешкоће присутне су приликом преласка детета из једног домаћинства у друго, што је узрасно очекивано понашање, али и последица емоционалне реакције на постојећи конфликт родитеља и атмосферу која се у тим ситуацијама ствара, што потенцијално може у будућности да доведе до конфликта лојалности детета, уколико се комуникација родитеља не унапреди.

Тужилац је демократског васпитног стила. Он је високо мотивисан да преузме бригу о детету, о којем се на адекватан начин стара док оно борави у његовом домаћинству. Тужилац увиђа базичне и потребе вишег реда детета, и поседује капацитете да на те потребе одговори, али је код њега присутна тенденција да умањује значај и досадашње ангажовање мајке у бризи о детету, као и да је дискредитује на плану личности, уз минимизирање значаја емоционалне релације детета и мајке. Истовремено потенцира своју компетентност и истиче свој доминантни ангажман у бризи о детету.

Тужена се од адолесценције лечи од анксиозног поремећаја. Код ње су дијагностификовани анксиозни и соматофорни поремећај, који не спадају у групу тешких душевних поремећаја и болести. Она има адекватан увид у свој ментални поремећај и функционирање, континуирано је укључена у психијатријски фармакотерапијски третман, редовно се контролише и придржава савета лекара. Анксиозне сметње су у њеном актуелном психичком статусу редуковане и не утичу значајно на свакодневно функционисање у различитим социјалним улогама, па и у родитељској. Тужена на плану родитељског функционисања испољава емоционалну приврженост према детету, такође је високо мотивисана да настави доминантно да се брине о детету, има адекватан увид у његове базичне и развојне потребе којима је посвећена, и до сада се о детету адекватно старала. Тужена увиђа значај оца и није значајно опструирала контакте детета са оцем, иако испољава неповерење у мотиве и компетенције оца да се стара о детету, што се одразило на спорадичне потешкоће у реализацији контаката детета и оца. У бризи о детету има подршку чланова своје породице, са повременим нејасним границама у односу на утицај њене сестре на дете која показује протективан став према детету и делом отпор према тужиоцу, што у каснијим фазама развоја може довести у питање позицију ауторитета мајке и усклађености њених васпитних утицаја и утицаја других чланова њене породице.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом члана 6. и члана 266. став 1. Породичног закона одлучили о вршењу родитељског права.

Одлуку у спору за вршење родитељског права судови су донели након прибављеног мишљења органа старатељства надлежних по месту пребивалишта детета и тужене, односно тужиоца, а сагласно члану 270. Породичног закона, али и након обављеног вештачења у којем је извршена психолошка и психијатријска експлорација детета и оба родитеља.

Оценом тих доказа изведен је правилан закључак да су оба родитеља, узимајући у обзир и анксиозни и соматоформни поремећај код мајке, генерално очуване родитељске подобности и способни да задовоље основне и развојне потребе детета, али и да показују дефицит родитељских вештина у међуродитељској комуникацији уз склоност да у борби за старатељство минимизују улогу другог родитеља и исказују неповерење у његову компетентност да се брине о детету.

У таквим околностима, управо се руководећи најбољим интересом детета, судови су се руководили закључком и мишљењем судских вештака да су у актуелном узрасту детета емоционалне потребе примарне, а мајка је родитељ на кога је дете у задовољавању тих потреба више усмерено и зато је она подобнији родитељ за вршење родитељског права. У прилог одлуке о туженој - мајци, као родитељу који ће самостално вршити родитељско право (члан 77. став 3. Породичног закона), иду и чињенице да је дете адаптирано на домаћинство мајке у којем живи након престанка ванбрачне заједнице странака, у којем остварује своје потребе и показује напредак у различитим доменима развоја, као и потреба за стабилношћу и квалитетом породичних односа.

Тужена је као родитељ који је подобан за самостално вршење родитељског права процењена и од стране органа старатељства надлежног по месту њеног пребивалишта и пребивалишта детета. Орган старатељства надлежан по месту пребивалишта тужиоца оценио је њихову родитељску подобност, која није доведена у питање ни након обављеног вештачења.

Правилном применом материјалног права, одредбе члана 61. Породичног закона, одлучено је о начину одржавања личних односа детета и тужиоца - оца.

По оцени Врховног суда, нису основани наводи ревидента о погрешној примени материјалног права.

Тужилац у ревизији потенцира ментални поремећај тужене и утицај чланова њене породице на васпитање детета као разлоге који дискредитују њене родитељске капацитете и као чињенице које нижестепени судови нису ценили када су утврђивали најбољи интерес детета. Дугогодишњи анксиозни поремећај тужене узет је у обзир када је процењивана њена родитељска подобност и закључено да исти не утиче на њено функционисање у улози мајке, будући да не спада у групу тешких душевних поремећаја и обољења и да га тужена држи под контролом тако што има увид у своје стање, редовно користи терапију, одлази на контролне прегледе и поштује савете и препоруке лекара. И чињеница да сестра тужене повремено показује протективан став према детету, што се рефлектује на њен однос према тужиоцу, узета је у обзир приликом процене родитеља који је подобнији да самостално врши родитељско право. У ревизији се изражава став да се најбољи интерес детета не може остварити његовим поверавањем родитељу са израженим психичким сметњама, без обзира на постојање емоционалне везаности детета и тог родитеља. Такав став, по налажењу ревизијског суда, нема утемељења у чињеницама које су утврђене у овом случају, а тичу се стабилности емоционалног окружења у којем дете странака живи и на које је у потпуности адаптирано. О насиљу тужене према тужиоцу нема доказа.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Трошкови одговора на ревизију, по оцени Врховног суда, нису били нужни. Зато је захтев тужене за њихову накнаду одбијен и применом члана 165. став 1. у вези члана 154. став 1. ЗПП, одлучено као у другом ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић